

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న పరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీశోభకృత్ నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయణం,
హేమంత ఋతువు, మార్గశిర మాసం

- 215 -

శుక్ల చతుర్దశి - 25.12.2023

రోహిణి-సోమవారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే, సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం, ఏకవింశస్కర్గ, శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

- కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

- మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
నాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన

- వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన

- అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకవింశస్సర్గః

ఏతద్వచస్తస్య నిశమ్య మాతా, సుధర్మ్యమవ్యగ్రమవిక్లబం చ ।
మృతేవ సంజ్ఞాం ప్రతిలభ్య దేవీ, సమీక్ష్య రామం పునరిత్యువాచ ॥ 21.50 ॥

యథైవ తే పుత్ర పితా తథాఽహం, గురుస్వధర్మేణ సుహృత్తయా చ ।
న త్యానుజానామి న మాం విహాయ, సుదుఃఖితామర్హసి గన్తుమేవమ్ ॥ 21.51

కిం జీవితేనేహ వినా త్వయా మే, లోకేన వా కిం స్వధయాఽమృతేన ।
శ్రేయో ముహూర్తం తవ సన్నిధానం, మమేహ కృత్వాదపి జీవలోకాత్ ॥ 21.52

నరైరివోల్కాభిరపోహ్యామానః, మహాగజోఽధ్వానమనుప్రవిష్టః ।
భూయః ప్రజజ్వాల విలాపమేనం, నిశమ్య రామః కరుణం జనన్యాః ॥ 21.53 ॥

స మాతరం చైవ విసంజ్ఞకల్పామ్, ఆర్తం చ సౌమిత్రిమభిప్రతప్తమ్ ।
ధర్మే స్థితో ధర్మ్యమువాచ వాక్యం, యథా స ఏవార్హతి తత్ర వక్తుమ్ ॥ 21.54 ॥

అహం హి తే లక్ష్మణ నిత్యమేవ, జానామి భక్తిం చ పరాక్రమం చ ।
మమ త్వభిప్రాయమసన్నిరీక్ష్య, మాత్రా సహాభ్యర్హసి మాం సుదుఃఖమ్ ॥ 21.55

ధర్మార్థకామాః కిల తాత లోకే, సమీక్షితా ధర్మఫలోదయేషు ।
తే తత్ర సర్వే స్యురసంశయం మే, భార్యేవ వశ్యాఽభిమతా సుపుత్రా ॥ 21.56

యస్మింస్తు సర్వే స్యురసన్నివిష్టాః, ధర్మో యతస్యాత్తదుపక్రమేత ।
ద్వేష్యో భవత్యర్థపరో హి లోకే, కామాత్మతా ఖల్వపి న ప్రశస్తా ॥ 21.57 ॥

గురుశ్చ రాజా చ పితా చ వృద్ధః, క్రోధాత్ ప్రహర్షాద్ యది వాపి కామాత్ ।
యద్వాదిశేత్ కార్యమవేక్ష్య ధర్మం, కస్తం న కుర్యాదన్యశంసవృత్తిః ॥ 21.58 ॥

స వై న శక్నోమి పితుః ప్రతిజ్ఞామ్, ఇమామకర్తుం సకలాం యథావత్ ।
స హ్యవయోస్తాత గురుర్నియోగే, దేవ్యాశ్చ భర్తా స గతిస్స ధర్మః ॥ 21.59 ॥

తస్మిన్ పునర్దీవతి ధర్మరాజే, విశేషతస్స్య పథి వర్తమానే ।
దేవీ మయా సార్థమితోఽపగచ్ఛేత్, కథంస్విదన్యా విధవేవ నారీ ॥ 21.60 ॥

సా మాఽనుమన్యస్య వనం వ్రజంతం, కురుష్వ నస్వస్త్వయనాని దేవి ।
యథా సమాప్తే పునరావ్రజేయం, యథా హి సత్యేన పునర్యయాతిః ॥ 21.61 ॥

యశో హ్యహం కేవలరాజ్యకారణాత్, న పృష్టతః కర్తుమలం మహోదయం ।
అదీర్ఘకాలే న తు దేవి జీవితే, వృణేఽవరామద్య మహీమధర్మతః ॥ 21.62 ॥

ప్రసాదయన్నరవృషభస్వమాతరం, పరాక్రమాజ్జిగమిషురేవ దణ్ణకాన్ ।
అథానుజం భృశమనుశాస్య దర్శనం, చకార తాం హృది జననీం ప్రదక్షిణమ్
॥ 21.63 ॥

ఇత్యార్షే శిమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకవింశస్సర్గః

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

శ్రీశిమచంద్రపీఠాఖ్యాణే నీమః

❧ **అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్** ❧

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగానే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ,
సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్తసాప్తార్థినో

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుష్పైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వన్తు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్తార్థినో : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

